

31.8.2019

ASETTAMISPÄÄTÖS

Ennakoivan talousneuvonnan hanke

Hankkeen asettaminen

Oikeusministeriö asettaa ennakoivan talousneuvonnan hankkeen ajalle 1.9.2019 – 31.12.2021.

Oikeusministeriö ja Valtakunnanvoudinvirasto yhteistyössä suunnittelevat ja toteuttavat toimintamalleja, joilla sidosryhmäyhteistyön avulla vahvistetaan kansalaisten oman talouden hallintaa ja samalla vähennetään ylivelkaantumiseriskiä.

Hankkeen tavoite ja tausta

Antti Rinteen hallituksen ohjelman tavoitteena on ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentäminen. Hallitusohjelmassa tähän pyritään monin tavoin. Muun muassa talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta parannetaan ja ohjaamista sen piiriin tehostetaan oikeusministeriölle osoitettavan lisämäärärahan puitteissa. Lisäksi poikkihallinnollista yhteistyötä velkakierteiden ehkäisemiseksi vahvistetaan, kansalaisten talousosaamista ja taloudenhallintaa kehitetään kaikissa ikäryhmissä ja ylivelkaantuneiden avunsaantia parannetaan. Tavoitteena on myös asiakkaiden ohjaaminen ulosotosta talous- ja velkaneuvontaan.

Syrjäytymiskehityksen pysäyttämiseen ja ehkäisyyn tarvitaan laaja-alaista lähestymistapaa. Ylivelkaantuminen on yksi merkityksellinen tekijä yhteiskunnan eriarvoistumiskehityksessä. Kotitalouksien velkaantuminen ja ylivelkaantuminen ovat kasvaneet Suomessa koko 2000-luvun, jonka seurauksena osa kotitalouksista on syrjäytynyt taloudellisesti. Taloudellinen syrjäytyminen etenkin pitkään jatkuessaan lisää riskiä uupumisesta, sairastumisesta ja syrjäytymisestä sekä vaikuttaa kielteisesti työllistymiseen. Kotitalouksien velkaantumisella on heijastusvaikutukset myös makrotalouteen. Ylivelkaantuminen voi lisätä myös yhteiskunnallisen osallistumisen eriarvoistumista.

Varhaisella puuttumisella ja ennakoivalla talousneuvonnalla pyritään ehkäisemään ylivelkatilanteita ja pienentämään niiden aiheuttamia haittoja sekä lisäämään kansalaisten talousosaamista ja taloudenhallintaa kaikissa ikäryhmissä. Kansalaisten talouden hallinnan lisääminen ja velkaongelmiin puuttuminen vaikuttaa kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Oikeaan aikaan annetulla oikealla neuvonnalla saavutetaan paras tulos.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä velkakierteiden ehkäisemiseksi sekä omalta osaltaan kehittää kansalaisten talousosaamista ja taloudenhallintaa eri ikäryhmissä ja parantaa ylivelkaantuneiden avunsaantia.

Hankkeen tavoitteena on myös vahvistaa eri tahojen asiakkaalle antamaa taloudellista neuvontaa. Neuvonnan vahvistamisella tarkoitetaan sellaisten välineiden ja toimintatapojen kehittämistä, joiden avulla saadaan taloudellisia haasteita kohtaavat henkilöt nykyistä varhaisemmassa vaiheessa neuvonnan pariin.

Lisäksi tavoitteena on syventää eri viranomaisten ja kolmannen sektorin välistä sidosryhmäyhteistyötä, jotta asiakas saa oikeaa palvelua oikeaan aikaan. Sidosryhmäyhteistyöllä tavoitetaan asiakkaat laajamittaisesti valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Valtakunnanvoudinvirasto ja oikeusministeriö toteuttavat hankkeen tiiviissä yhteistyössä. Hankkeelle laaditaan toimintasuunnitelma. Yhteisen toimintasuunnitelman lisäksi voidaan tarvittaessa laatia erilliset suunnitelmat talous- ja velkaneuvonnan ja ulosoton osalta.

Toimintamalleja suunnitellaan ja kehitetään ulosoton ja talous- ja velkaneuvonnan henkilöstön ja sidosryhmien kanssa aktiivisessa yhteistyössä. Yhteistyö rajataan aluksi tiettyihin sidosryhmiin. Sidosryhmäyhteistyö aloitetaan sosiaalitoimen ja Rikosseuraamuslaitoksen kanssa. Hankkeen edetessä yhteistyötä laajennetaan muihin viranomaisiin ja kolmannen sektorin toimijoihin.

HANKKEEN ORGANISOINTI

Ohjausryhmä

Ohjausryhmä hyväksyy toimintasuunnitelman toteutusaikatauluineen. Se valvoo hankkeen etenemistä sekä vastaa sen asianmukaisesta järjestämisestä ja resursoinnista. Ohjausryhmä tekee toteutumisen edellyttämät linjaukset projektipäälliköiden esityksestä. Lisäksi ohjausryhmä nimeää suunnitteluryhmän jäsenet ja voi tarvittaessa täydentää hankkeeseen kuuluvien ryhmien kokoonpanoa.

Ohjausryhmän jäsenet:

- Merja Muilu, yksikönpäällikkö, oikeusministeriö, puheenjohtaja
- Veikko Minkkinen, johtava hallintovouti, Valtakunnanvoudinvirasto, varapuheenjohtaja
- Iivari Järvinen, johtava kihlakunnanvouti, Keski-Suomen ulosottovirasto
- Ritva Liukonen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
- Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen, kaupallinen neuvos, työ- ja elinkeinoministeriö
- Marjo Kurki, Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja
- Minna Mattila, viestintäpäällikkö, Takuusäätö

Projektipäälliköt toimivat ohjausryhmän sihteereinä.

Projektiryhmä

Projektiryhmä toteuttaa hankkeen. Projektiryhmän tukena toimii suunnitteluryhmä ja verkosto. Projektipäälliköt johtavat ja ohjaavat hankkeen toimeenpanoa.

Projektiryhmä jäsenet:

Sanna Helesuo, oikeusministeriön projektipäällikkö, puheenjohtaja
 Minna Hukki, Valtakunnanvoudinviraston projektipäällikkö, varapuheenjohtaja
 Elisa Schroderus, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
 Maija Nykänen, talous- ja velkaneuvoja, Pirkanmaan oikeusaputoimisto

Suunnitteluryhmä

Suunnitteluryhmän tehtävänä on kuvata ennakoivaa talousneuvontaa ja sidosryhmäyhteistyötä. Suunnitteluryhmä kehittää ja ehdottaa toimintamenetelmiä ja -välineitä sekä suunnittelee, miten toimintamalleja jalkautetaan asiakastyöhön. Suunnitteluryhmän ehdotuksia jatkotyöstetään verkostossa. Suunnitteluryhmän jäsenet tuovat ryhmään oman asiantuntemuksensa ja näkemyksensä siitä, miten taloudellinen neuvonta toimii edustamallaan alalla. Ryhmän jäsenet voivat hankkeen aikana vaihtua. Jäsenet edustavat niitä tahoja, joiden kanssa hankkeessa kulloinkin tehdään yhteistyötä.

Suunnitteluryhmän jäsenet:

- Sanna Helesuo, projektipäällikkö, oikeusministeriö, puheenjohtaja
- Minna Hukki, projektipäällikkö, Valtakunnanvoudinvirasto, varapuheenjohtaja
- Elisa Schroderus, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
- Maija Nykänen, talous- ja velkaneuvoja, Pirkanmaan oikeusaputoimisto

Lisäksi ohjausryhmä nimeää suunnitteluryhmään tarpeelliseksi katsomansa määrän jäseniä oikeusavusta, talous- ja velkaneuvonnasta, ulosotosta ja sosiaalitoimesta sekä muista tarvittavista sidosryhmistä:

Verkosto

Verkoston tavoitteena on kehittää ennakoivan talousneuvonnan työtapoja ja luoda yhtenäisiä soveltamiskäytäntöjä valtakunnalliseen ja paikalliseen toimintaan. Verkostokokoonnutumiset mahdollistavat kokemusten jakamisen ja yhdessä oppimisen. Verkostolla on tärkeä rooli talousneuvonnan osaamisen lisäämisessä. Se myös kehittää ja edistää sidosryhmäyhteistyötä. Verkoston yhdyshenkilöt tekevät ennakoivasta talousneuvonnasta pysyvän työskentelytavan.

Verkoston yhdyshenkilöt koostuvat ulosoton asiantuntijoista (n. 20 hlöä) sekä oikeusaputoimistoissa työskentelevistä talous- ja velkaneuvonnan asiantuntijoista (n. 22 henkilöä). Hankkeen projektipäälliköt vastaavat verkoston toiminnasta.

Verkoston toimintaa kuvataan tarkemmin toimintasuunnitelmassa.

TASA-ARVON TOTEUTUMINEN

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Hankkeen kokoonpano ei täytä lain 4 a §:n 1 momentin kiintiövaatimusta. Hankkeen ohjausryhmän ja projektiryhmän jäsenet on nimetty heidän työtehtäviinsä liittyvän erityisasiantuntemuksen perusteella eikä jäseniä ole voitu valita tasaisesti eri sukupuolista. Edellä mainitusta johdun lain 4 a §:n säännöksestä poikkeamiseen on ollut erityinen syy.

HANKKEEN KUSTANNUKSET JA KIEKU-KOODIT

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien henkilökunnan matkakustannukset maksetaan oikeusapu- ja edunvalvontapiirien määrärahoista ja ulosoton henkilökunnan matkakustannukset Valtakunnanvoudinviraston ja ulosottovirastojen määrärahoista.

Muiden hankkeeseen osallistuvien matkakustannukset sekä muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset maksetaan menomomentilta 25.10.04 (Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot).

Oikeusministeriön virkamiehet käyttävät työaikakirjauksissaan Kieku-koodia 1500510010 Ohjaus ja kehittäminen.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien henkilökunta käyttää Kieku-toimintokoodia 9999510000 Ministeriön toimialan ohjaus-, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta.

Valtakunnanvoudinviraston virkamiehet käyttävät toimintayksikkönä 1530051100 VVV ja toimintona 1530281100 ennakoiva talousneuvonta.

Osastopäällikkö

Antti Leinonen

Hallitusneuvos

Maaria Rubanin

JAKELU

Jäsenet
Valtakunnanvoudinvirasto
Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit
Takuusäätiö
Palkeet